

5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Δωδ. I. 5/1970*

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Δυσχερὰς. ἐν ἀμφοτέρω...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ., οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Δεν ὑπῆρχον. εἰδικοί. τεχνῖται. οἱ ἴδιοι ἐξ ἐπέω-*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν χωρῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ἐκκλησιαστικῶν. οὐκ ὑπῆρχον. εἰς τὸ μέγα. τῶν ἐλίων. τῶν ἐκκλησιῶν. ἐπὶ τῶν οἰκίαι. οἱ χωριανοί. ἢ δὲ ἐκκλησιῶν. ἐπιτροπὴ παρέχει εἰς αὐτοὺς. ἐξοπλισμὸν.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ;.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Κυρίως. καὶ τὸ δέρισμα. ἀπὸ γεωργῶν. χωρίων. (Μαλιῶν). κατὰ τὸ πλῆθος. γυναῖκες. εἰς εἶδος.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *οἱ νέοι. εἰς τὴν Τουρκίαν. εἰς τὴν Ἀνγκλὴν. εἰς τὴν Γαλλίαν. εἰς τὴν Ἰταλίαν. εἰς τὴν Ρώμην. εἰς τὴν Ἀγγλίαν.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *εἰς τὴν Ἀνατολίαν. ἐπὶ τῶν ἀπὸ Μερ. Τεσσαρονικῶν. εἰς τὸν Ἄρ. Δημητρίαν, καὶ κτελ.*

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καυσίν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαβουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;
 λίε. ζωϊκὴν. κόπρον, βοῶν. καὶ αἰγοπροβάτων πολλοὶ ἄκα-
 ραν. « τὰ χωράφια ἔκαμαν τοῖς δάμνεσι. σὲ καὶ ὁ ἄκα-
 ρος. καὶ ἔσπεραν. εἰς τὸν χρόνον. τὸ νέον. χωράφι. ἔλεγετο. κά-
 λυψε. » καὶ ἀπιδίδ. πολὺ. καρπὸν.

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Μετὰ τὴν. αὐτοκτονίαν. ἡ 2η. ἔτος. 1948..

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Πρῶτον. ἀπὸ. 1925.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάσθη τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐλθὲν ἢ προή-
 θησεν αὐτὸ; ἡ 2η. μονόφτερο. δι' ὀμάδα. κτηματῶν.
 (κάμωσι) 2. καὶ. ἱταλικοὶ. κατασκευάσθη. τὸ. ἱσραηλίδων.
 οἱ. ἱταλοί. Μετὰ. τὴν. ἀπελευθέρωσιν, ἔμποροι. καὶ. Ἰσραὴλ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
 σιδηροῦ ἄροτρον μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
 αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ξιφάλα. 4... νύχι. 7... γαῖλα. 10. μορόβιο
 2. εἶβη. 5. παρόντι. 8... δέν.
 3. σοῦρι. 6. πρῶτον. 9. προμονάρι.

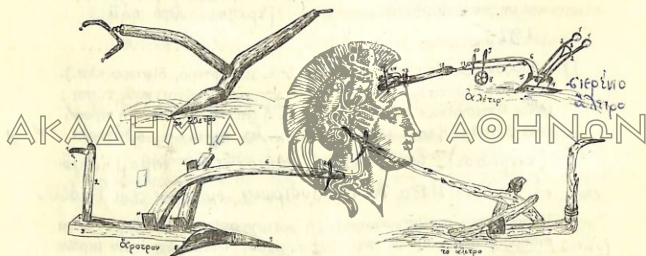
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ. 2ου. 1956. πρῶτον.
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ? Ἀμύκη. δὴν. ἐχρησιμοποιεῖται. τοιαύτη.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ἡ μάχρη*.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *ἡ ἀρό. τοῦ 1955. περίπτου*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει), τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ὑπάρχον. κάποιοι. εἰδικοί...*
ἐν τῷ... χωριῷ. ἡ δ' αὖ καὶ... αἱ ἰδίαι. αἱ χωρικοί...
πολλοί... φορεῖς (ὁ μαθ' ἑνα. τὸ ἴδιόν του.).....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν
 ὑδῶν τῶν χωραφιῶν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

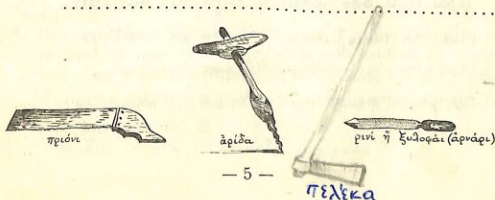
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

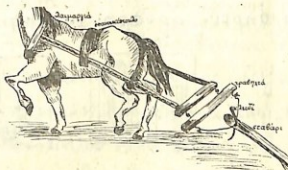
Προκατασκευῆς ἢ τοῦ ξύλου μολύβει ἐκὼς
 καμυλωτῶν. Ἀργότερον ἢ τοῦ σιδήρου
 καὶ ἢ τοῦ ἐδάφους.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).

Πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάι, πέλεκυς, σκεπάρνι.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄγρου ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Δυσὴν δὲ οἱ ἄνδρες, ἰδίως οὐτῶν τοῦ ἄγρου. Μερικαὶ γυναῖκες ἐβοήθουν. (ἐξευαγγέλιον) τοῦ ἀρότρου τῶν ὀργωνν. ἐπανοῦλου*
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Φέρνουν τὸ ἕκ. ζῶον δίπλα ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ εἰς ἀντικείμενον ἔβην. μετὰ τὸν δένουν εἰς τὰ κέρατα τῶν τοῦ χέκτη (σχοινί). Σπώνουν τοῖς (ῥο) ῥοῖς καὶ τοῖς τοποθετοῦν ἐκτὸς λαμβάνουσιν τὸν χέκτη ἐπὶ εἰρόχαρτὶ σπῶν ἀμαλία ἐπὶ αἰτέρου.*
- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα: μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Ἐκασχοινί (χέκτη) εἶναι δεμένον εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρατο τοῦ χριστοῦ βοδιοῦ. ἕνα ἄλλο εἶς τὸ δεξιόν. τοῦ δεξιῶς βοδιοῦ καὶ τὰ δύο σχοινία εἶναι δεμένα ἐπὶ εἰρόχαρτῃ. (χειρολαβῇ)*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Πολλοὶ ἔμαναν ἕνα μόνον ὀργμὴν ἔλαν. τὸ ἑπερναν. Ἄλλοι τὰ φρομοβρίξια (πρῶτες βροχὲς) ὀργμνεν. (βυνηνῶσαν) τὸ πρὸ σποράν χωράφι καὶ μετὰ τὸ ὄργωσαν. πάλι ὄσαν. ἔδλαν καὶ τὸ ἐστύρον. ταῦτα ἐλέγετο. διολῖα. Ἄλλοι ἔμαναν. τριολῖα. Ἐπὶ αὐτὰ τὰ ἀνωτέρω δύο ὀργώματα ἔσαν ὀργμνένο τὸ χωράφι καὶ ἀπὸ τοῦ ἡπρίλιου μηνὸς (Μαῖναμα)
- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν γίνεται εἰς πολὺ μικρὰ ἐμβαθύνει. ἢ ἐμβαθύνει (ὀργμνόν). τὸ ἐμβαθύνει μὲ ἀφίνει. ἢ λυθμάρια.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν.... ἑπὶ δὲν. ἢ τρία. ἔτη. ὅσο δηλ. τὸ μετόχι (ἡ περιοχή) ἦτο γὰ ἐσθύν.
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Μόνον διὰ τὸν εἶλαν 273. διὰ τὰ λοιπὰ ἐν
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... καὶ

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; . **Ναι**.....

..Εἶναι ὁμοία μὲ τὴν βουκέντρα τοῦ ἐχιδναγράφου.

..Λέγεται διμύεντρι. τὸ σιδηρῶν ἡμιρρέδιον μέτρον

(ἤρ. 1) λέγεται πλαστράριον. τὸ αἰκμηρὸν ἀντιμύεντον

(ἤρ. 2) λέγεται κέντρον.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Μόνο** γὰρ τὸ μάλα κυριεύς καλ.

Λιτρώμεν. λέγεται ράκκωμα. γίνετο μὲ τὸν ράκκον ὅπως αὐριβὺς καὶ ἐχιδναγράφαιον.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ἔκκα'πτετο,

Μὲ ἀλίαν. ἢ λυτράριον.

1- λυτράριον. 2- πατούρι. 3- λυτράριον.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

· 43 · ἰ.η. καὶ καὶ καὶ. Διὰ χωράφια πτηνῶν
καὶ κυνῶν. Τὸ λίβανος καὶ ἡ τῶν φιάλων χωρά-
φια. ἡ γὰρ (ἡμιονῶν). ἡ τῶν ἐκκλησιῶν ποιεῖ
καὶ τὸ βάλωμα τῶν ὑπερευκαίων.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας

- 7) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) διά την σποράν όσπρίων. Πώς γίνεται ή σπορά και ή καλλιέργεια εκάστου είδους. Μόνο στα «Κερατάρια» Δημοτικής παρ.

είδους. Μόνα βία «κετούλια» (μικρά πτηνά φιλικά
προς τον άνθρωπο) και η τροφή τους είναι το βόδι της.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. *τὰ ἴδια, εἰς τὰ ὄφρια*

καλλιγράφου και το βιτάρι. Α. με γυμνασία.....
 Ήρουν μὲν το τα νέα χωράφι τα «καφαλα».

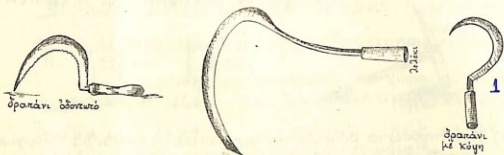
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ἐν αὐλακίαις

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ἔθερίζοντο. μὲ τὸ «δρεπάνι» ἦτο. ἀκριβῶς. ἔπειτα
 τὸ δρεπάνι με κόψη (1). τοῦ σχεδιαγράμματος.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). κλαευτήρι

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ οδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)
ὀμαλή -

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἡ χειρολαβὴ κατεσκευάσθη ἀπὸ ξύλου. ἔλαβε
«βαρὺ» σιδηροῦς. διελιγὸς. εἶχε 3 πλ. διαμακρύν.
τοῦ ἑργαλείου. π.χ. κλαευτήρι - δρεπάνι κ.λ.τ.

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) διδράσ. δι. μηχανο. χωριστ.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσews καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) τα. δημητριακά (βιταρι-κριθάρι-ἀν-λαμος) ἐκρίζοντο διὰ κοπῆς. τα. ὀσπρία (ἀραβὶς-φακὶς-ρόβι, φασόλια κ.λ.τ.) καὶ ἐβράζον ἀπὸ τῆς ρίζης μετὰ χέρια-ἀήλαμος = βρώμη.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. εἰς χαμηλὸν ὕψος. μέχρι 1.0-15. ἐμ....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ. τα. δράγματα ἐλέγοντο χερίες.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τα δράγματα ἐπο-ποθετοῦντο πολλὰ μαζί. 6-8. μαζί. ἐλέγτο «δρουμελ».
Αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων ἐβλήθησαν ὅλοι πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν. Αὐτὸ ἦτο ἀνάλογο τοῦ ἐδάφους. καὶ τῆς κατεύθυνσιν τῶν πνεύματι ἀνέμων ἐβλήθησαν ἀντίθετα πρὸς τὸν ἀνέμον.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... ε.δ. χεῖρες... ἀπτεῖλουν... ἕνα «δρουμιά»

Δύο δρουμιά ^{ἐκείνη} μίκεν «ἀμάλη».....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; Ἄνδρες καὶ.....

γυναῖκες... μαζί. Ἀπὸ τοῦ χειμερινό χωριό. ἤρχοντο
ἡ μάλλον ἐκαλοῦντο ε. παραμυρῆς... μερμυρῆς... γυναῖκες
καὶ... πατέλλιν εἰς ἐργασίαν τοῦ παραμυρῆς τοῦ. ἔχει ἐπι-
ρεὶ πολλὰ καὶ ἐν τῇ περὶ τὰ νῦν τοῦ βοσκήσαντος

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι μετ' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Μ.ε. ἡμερομίσθιον
... εἰς... εἶδος... τὰ «ἀφεντιμέ» (ε. ἐργασίας) παρῆ-
χε καὶ... φαγητόν.

Ἡ ἐργασίαν ἐλίστο «ἀρχαία».....
Ὁ ἐργάτης..... ε. ἀρχαίης».....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

Πολλοί... κυρίως... γυναῖκες... ἔφερον... εἰς τὸν
μεσάριον... δακτυλόν... ἕνα δακτύλινον... δακτυλο-
μίσθον... ἀφεντιμέ... ἐλίστο «δακτυλίστρα».

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐκινῶντες... ἀρχίσουν... μαθί... ἐργασίαν... τῶν...
κὺν... Δευτέρᾳ... ἔλθουν... νὰ... Δευτερίᾳ... εὐομε...

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Διὰ... τραγούδια... Ὅχι... εἶδεν... π.π.
τοῦ... δριμύνη...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάλλαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδηον. Ἐπὶ τῇ... μίαν... ἀθήριστον... δριμύνη...
εἰς... εἰς... δριμύνη... καὶ... δριμύνη... χερσὶ...
Μὲ... χερσὶ... εἰς... χάρι... τοῦ...
σταυροῦ... ἀπὸ... σταχρὰ... τοῦ...
τὰ... κοντὰ... μίαν... νερό...
(πατέρα)... εἰς... 3... ἀπὸ...
τοῦ... εἰς... τοῦ... νερό...
εἰς... καὶ... νὰ... καλὰ...
6'... καὶ... εἰς... εἰς...
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχθῶν. | εὐομε = πῆλινον δοχεῖον νεροῦ.
εὐομε = ὁ εὐομε τοῦ ἀλωνίου.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχθῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ἔην... αὐτὴν... π.π...
... εὐομε... νὰ... εἶναι... σταχρὰ... δριμύνη...
... εἰς... μὴ... εὐομε...

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Ἦν καὶ αὐτὸ
 φορὰν τῶν χρόνων. Μὴ καὶ δὲ τῶν αὐτῶν χρόνων. Φιλοσοφῶν
 ἡ Παχαριανὴ... καὶ... μὴ καὶ δὲ τῶν αὐτῶν χρόνων. Φιλοσοφῶν
 ἡ Χυμικὴ καὶ μὴ... φυτεύεται ἐν αὐτῇ... ..*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....
Μὲ σκαπάνην... ἢ τῶν αὐτῶν (ἐλλείπει).....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνήθιζτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....
*? Ἐτρίβοντο κυρίως... μὲ τὸ ἄχυρο... καὶ... μὲ...
 ἀποξηραμένο... ἀποξηραμένο... χόρτο... (ἀποξηραμένο).....*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.); Ἐάν ἐθερίζετο, ποῦ ἐλάμβανον τὸ χυμῶνα
 ἀφ' οὗ ἐξήρασαν τὸ σανὸν καὶ τὰ ξηρὰ ἐποτίοντο χλωρὸς
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαν).....
*Διὰ τῆς... 12... τοῦ κλαδωτοῦ... καὶ... τοῦ
 ἡλίου... πρὸς τὸν... καλλιέργειαν κυρίως... ἀποξηραμένο... ..*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) γίνεται ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὸ
 δέξιμον τῶν σταχυῶν-.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Συνκεντρώνοντο εἰς τὸ ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ἔλεγε...

..Θεμωνιά-τοποθετοῦντο κυλινδρὰ γῆρας: γῆρας ἀπὸ
 τὸ ἀλώνι, μὴ τίς «κατατέτ» πρὸς τὸ κέντρον καὶ τὰ
 βράχια πρὸς τὰ ἔξω, τὴν περιφέρειαν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; ἤντατε... ὑπῆρχεν...
 ἀλώνι καὶ ἐμεῖ ἀλωνίζοντα τὰ δημητριακά...
 Ὅλα τὰ ἀλώνια ἦσαν.. βέ. μιὰ. περιοχὴ.. ἢ ἐξοία
 ἀνομάζετο... «ἀλωνόμαντρα».....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν;
 ἔξω τοῦ χωρίου, ὅχι καὶ πολὺ μακριά.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποῖαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

..δὲς.. μίαν μόνον οἰκογένειαν.....
.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Μόλις...

τελευτῶνι τὸ θύρος ἀρχεῖ τὸ ἀλώνισμα.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Ὅλα τὰ ἀλώνια ἦσαν

με χῶμα.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) . καθαρίζονται τὰ χόρτα με ψιχάρια ..

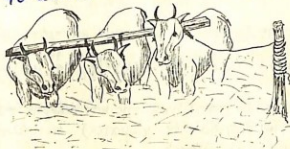
Μετά τὸ ἐκκοιτοῦν μετὰ τὸ « ψιχάρια » (ψιχάρια
μαμωμένη ἀπὸ θυμάρη) καὶ τὸ κατάβρεχον. Διὰ τὸ

ἀλώνι ἦτο καινούργιο μετὰ τὸ κατάβρεγμα ἔπλωναν ἄ-
χυρο καὶ μετὰ ἔρχιναν τὰ σταχῦα μετὰ ἀλώνισμα -

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασίᾳ τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ὅχι.....
.....
.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 τὰ δῆματα (ἢ δεικνῆ) ἐποδοτιοῦντο γῦρε γῦρε ἀπὸ τῶ ἀλών.
 ἐκείντο μετὰ κλαυτήρι καὶ λῆδα (κὶ εχοινί) τοῦ δειματιοῦ.
 καὶ ἤδη λῶντο αἱ σταχύς, διὰ τῶν χειρῶν, ἰσοσταλῶν,
 ἐν ὅλο τὸ ἄλωνι.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

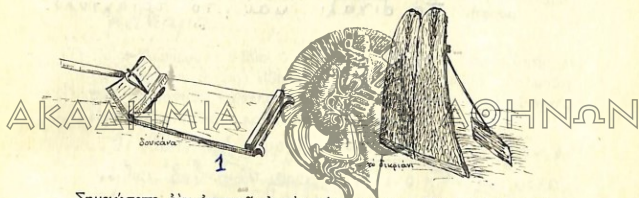
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλω-
 νισμοῦ ξύλινος στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενός στήχερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκέρχων-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καλοῦτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. α. εἰς τὸν

λόγῳ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἄλωνισμοῦ μαλὶς πτυχερό, τὰ ζῶα
 συνδέονται μετὰ τῶν διὰ εχοινίου ^{ἀπὸ τοῦ στῆχερος} ἐκείντο τῶν ζῶων
 ἐκείντο «ἐκέρχιασμα». τὰ ζῶα συνειρατοῦντο ἀπὸ τοῦ
 πτυχερό διὰ εχοινίου, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρω σχεδιαγράμῳ.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἄλωνιοῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὸς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἡ ἐκδοξὶς
 τῶν. ἡμῶν. ἐκινεῖται. ὡς. ἀνωτέρω. περιγρ. αἴχεται, ἢ τοι
 διά. ἐκκλίνου. ἐκκλινόμενος. δηλ. περί τον. λαμ. σὺ
 ἐμάτου. ἡμῶν. ἤλθον. ὡς. τὸ. μέγαν. τοῦ. ἀλωνιστοῦ. ἀπὸ. ἡμῶν.
 ἀ. εἰς. τὸν. δασυόν. ἐκκλίνον. τὰ. ἡμῶν. διά. ἐκκλίνον.
 ὅπως. ὡς. περιγρ. ὁμῶς. ἐκκλίνον. τὰ. ἡμῶν. να. τυλίχεται. τὸ. ἐκκλίνον. ἐπὶ. τὸ. ἐκκλίνον.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκίαν, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἐκρηθιμοσοικία.

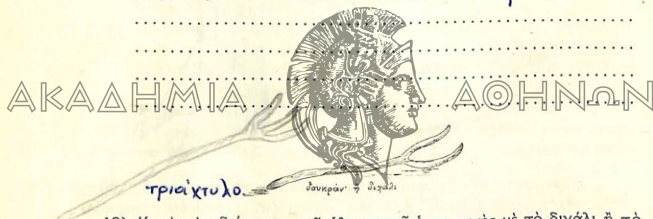
Παλαιότερον. ἀλωνιστικὸν. μηχανήμα. ἦτο. ἀκρι-
 βῶς. ὅπως. τὸ. ἀνωτέρω. ἐκ. 1. κατωθ. τοῦ. ἐκκλίνον.
 ἡμῶν. ἐκκλινόμενα. μικρὰ. τιμάχια. ἐκκλίνον. ἡμῶν.
 (τρεκμα. κατέτρα). Ἐκρηθιμοσοικία. ὁμῶς. διὰ. τὰ. δη-

μητριακά. (λίτον. κριθήν). Ἐκρηθιμοσοικία. ὁμῶς. κατεσκευα-
 ῖται. ἀπὸ. τοῦ. ἰδίου. τοῦ. ζυγοῦ. τὸ. ἀλων. ἐπὶ. τὸ. ὅποιον. ἔβη-
 ρετο. ἡ. ρουκία. δυνάμει. — 21 — ἐκκλίνον.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἀρχίζει πρὶ τὴν 9^{ην} πρωινὴν καὶ τελειώνει
κατὰ τὴν 3^{ην} μ. μ.

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): τὸ διχάλι καὶ τὸ τριαχτύλο

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; Ὅταν πρὶν τὸ πρῶτον πᾶσιμα ἀπλώνεται τὸ δεύτερον πᾶσιμα

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) Ἦτο ἐν χρήσει μία κοινὴ βέργα λυγαριά
ἢ «ἀραδάκης»

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἐνταῦθα στρώματα δ' ἀχράων οὐ νομίζετο. « τρωαίεμα ».* *Ἡ ληνίσητο δι' αὐτὴν μέραν πρὶν τὰ 5 ἢ 6 τρωαίεματα.*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνησθῶν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἀχúra ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

μάλαμα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

... οἱ ἴδιοι οὐ μωροῦμεν τὰ ἴδια των ζῶα ἐν νῆδω. Ἐάν τις μωρὸς εἴη ἕνα ἢ δύο ζῶα μότον, ἔπαιρκε καὶ τὰ ζῶα ἐνὸς γίλου ἢ συρμηνοῦ εὐσφοῖς. ἔχει ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ζῶα. Όταν οὗτος ἐτελευτῇ τὸ ἀλώνισμα των σταχύων του, ἔδιδε τὸ ζῶα του εἰς τὸν γίλον ἢ συρμητὸν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

τὸ κοπάνισμα.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Κόπανος.*

Ἦτα ὀρθογώνιος, με 2 εἰς περίην μῆκος. 1 εἰς περίην πλάτος καὶ 2 εἰς περίην πᾶχος. Ὁ ἴδιος ἐχρησιμοποιοῦναι γὰρ τὸ πλῆθος των ρούχων.

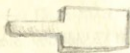
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).. *Εἰς τὸ ἀλώνι. Κυρίως διὰ τὰ φαβόλια, ρεβίθια, κομὰ, ἀραμὰ.*.....

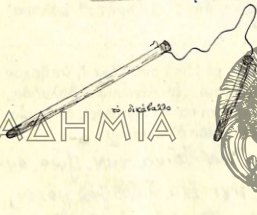
κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σιτοῦ δημητριακῶν...

κόπανος.

τὸ κεφάλαιο

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ‘Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο, διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Ἀπὸ τὰ προκωτὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ χωρικοῦ.*.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *το κοπάνισμα τοῦ λίτου. γίνεται ἐπὶ δάκτυλ καὶ ἐν περιφραγμένῳ σωρῷ κτλ. - ἡ αἰθάλας ἐν τὸν χωρισμῶν καρποῦ διὰ τὴν ἀλινδοῦ ἢ ἀρτοτομῆς. μέχρις αἰν. ῥιγ. ὁ ἀλινισμός. γίνεται ἐν τὸ ἀλινι καὶ τὸ ἀχυρο. ἐρρίπτεται ζαντ. ἐν τὸ*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζφών, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, *αλώνι-* ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; *ἐτραγουδοῦντο διὰ φωνὰ... κοινὰ τραγούδια, οὐχί... εἰδικὰ δὲ... τὴν... ἐργασίαν... ταύτην...*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλυνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρόμηθευθῇ (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψτε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἀπὸ τοῦ 1955 περίπου...*

ἔρχεται ἀπὸ γυναικῶν χωρὶς...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλυνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὴ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

οἱ ἐτοιμοὶ διὰ λίχνισμα στάχυες ἀκαμαξοῦν μάλαμα... ἡ δουλειὰ τῶν τούτων γίνεται μετὰ τὸ « ὄρε-ναί κτλ. » (ἀκκαμάδος 26.)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ἐάν το μάλαμα ἦτο πολὺ ὁ σωρὸς εἶχε ἐστῆται
νῆς ἀρχήν. εἰς ἧλο λίθο εἶχε ἐφαρμυλὸν ἐκ ἡμά-
Δέν ἔτο ποδῶν τῶν ζώων εἰς τοῦ σωρὸς...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.....)

Μὲ τὸ θρινάκι... ἐκ τῆς ἀρχῆς μέχρις ὅτου γύρουν
τὰ πολλὰ ἄχυρα. Μετὰ ἐκπνεύματος αἰοῦν τὸ φτυάρι...
Ἦτο ζυλινὸν δαυὲς τὸ εἶδος ἀρ. 1 εἰσορῶν 28.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει)· ἀνδρὲς, γυναῖκες· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

Δέν ὑπῆρχε εἰδικὸς. Ἡγορεῖται νὰ λιχνίσῃ ἀνδρᾶς
ἢ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ δευτῆς μέ-
νον, μετὰ τοῦ καρποῦ μετὰ τοῦ λίχνημα λέγονται κόν-
τυλα. τὸ γινῆναι δὲ δευτέρου ἀλώσεως διὰ τοῦ
ἀποχωρισμοῦ τοῦ καρποῦ.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

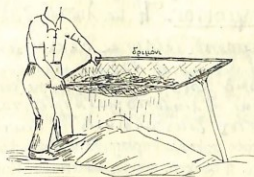
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο . . . *ἡ μύζα τῶν ξύων γίνεται ἄρως καὶ*
ὑπὸ ἀρχικόν δλωνεμα - Δεί. ἔχει . . . ἰδιαιτέρῳ
ὀνομασίᾳ . . . Γίνεται κυρίως διὰ τὸν εἶλον ἐ
τὴν κ.ρ. δὴν . . .

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . .
Δι' ἐξιδιωντὸν κοσκίνον τοῦ ἀνερμάζου
κρεμόνι . . .

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δормόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν). Τὸ ὅριον ἐκείνου

νεκα. ὡς ἐστὶν: τὸ ρεμὸν. ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ κινήτου.

1 και 2. Δύο άνδρες ή και γυναίκες υπαίτουν το/το.

βόλκωμα ἐν διαμέτρῳ ἀντίδοτοι ἔρριπτον μέγα, τὸ δ·

να κατεβύν. με χονδρά. γεμάχια. ελαχύν. ή μαλακώ, εις τρι

και μινον τουτο παλινδρομιαν. ενιστε. αποτομως κωλυ-
κως. τότε τα ξενα εωμακ εμαρμονο ενδεκνρον λογω τη λωρνιας και

7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν; ^{Χυρὸς} Διὰ τί;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; ^{τα εἰσφ.} Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται ^{εἰσφ.}

τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

τί ποτε εἰς σωρὸν μετὰ ζέλικον γυνάρι.

τοῦ τοῦ πατρὸς τοῦτον δὲ, ἑξήκοντα ὅκτω

Δημιουργήστε αρχείο κειμένου ή απαντήστε.....

8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ... οὐδὲν ἔμενον ἰδιον ὑφῆκον...

9. Καταβιβή. ρημονιού. Η. Ή. λυτός. ζύλον. παραπληρωσ. (πλ. 27)
 Ψευδάρια του ρημονιού. Πλέγμα. « β. εκτός. » και καταρτισμένο (ex 1)
 από την Ρόδα. το δισχυρωτό πλέγμα ματερωμένο από την Ρω-
 γούρα. από το δέρμα ζώου ευνοήσιμ. στον εκτετατό στενα-
 λωρίς αέδρια. ή λιάφοτο και κτερόντο. Ης τα λυτός
 τούτο διαματίνον. Ήας εκτελεί το δισχυρωτό πλέγμα.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Η. διαμ. (12%) 20. κούκουλος (φύλαξ, βασμός, φάν)
δ. πασσ. καὶ δ. ἀφραγύλαμα - ὡς μέτρον ἰσχυρ. μοτίων
τὸ μισομοίλι (ἀχρωῶνα, ὡς κατωτέρω) καὶ ἡ ὑπόδιαρξις τούτων
τὸ καφίρι, 4 καφίρι = 1 μισομοίλι = 11 Kgr. περίπου τὸ καφίρι
ἔχει τὸ σχῆμα
τοῦ μισομοίλου
ὁμοειδής ἀπὸ
δισκίου -

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, **ναί**
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, **ναί**
γ) τὸ γυφτιάτικο, **—**
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ. **—**

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

τὸ μισομοίλι
καὶ τὸ καφίρι (ὅμοιον, ἀλλὰ μικρότερον)
ἀπὸ τοῦ μισομοίλου
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθεῖας) **εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἰς εἰδικὰς φύλακας**

ἀποθήκας ἡτοιμητὴν ἀρεῖαν καὶ **εἰς τὸ οἶον**
τὰς φάρμακας

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ὡς τὸ χωρίον καὶ ἐν
 τοῖς «Κελλί» διδ. ἔλεγον τὸ διονυμα ἐν τοῖς ἐποίον
 εἶχον τὰ ἴδια καὶ τὰ ἄχρον.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ὁλώνισμα ; Κατὰ
 τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμού. Ἐν τῇ διανομῇ
 τοῦ χωρίου, ἐκείνως ὁ ἴδιος ἐξέλεγε τοὺς πλέον μεγεθυμένους
 στάχους καὶ ἀπο αὐτοῦ ἀγαροῦ καὶ ἀπεργάζετο ἐν τῷ ἁλῶνι
 τὰ ἀκροῦς τμήματα τοῦ στάχους καὶ ἑώρατοσθε τοῖς μεσάζον
 ἀπὸ τοῦ ἐποίου καὶ συνλέγετο ὁ σπόρος. Ἡ ἐργασία αὕτη ἀνομιὰ βροχὴ ἐπὶ τῷ
 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατὰ
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
 ὅχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκῆπτρον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;
 ὅχι.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

1/ Ἐν 23^ῃ Ἰουνίου, παραμονὴν τοῦ «Ἡγ. Γαβριὸν» τοῦ Καλα-
 γουμικῆ». 2/ Ἐν Μεγάλῃ Εὐαγγελίᾳ, γὰρ ἐν Ἀναστάσει.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Ἡ πρώτη
 γίνεται τὸ βράδυ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ὅτι καὶ
 καὶ ἐν τοῖς δρόμοις. Ἡ δευτέρα ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ
 ἐμφανίς καὶ ἀνὰ τὴν τὸ βράδυ τοῦ Μ. Δολλαῖν.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Καλαφουκά.....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Δυνήθως... παιδιά... άλλά... καί... οί οδοθήσοτε... άλλος.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν. Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ;

Τα παιδιά καί οί νέοι... τα μεταφέρουν από τό γύρω δάκος...
— ή τήν πυράν τήν 23 του μηνός... κάλουν τὰ κλαδιά τὰ έσοφα...
έχρησιμποιήσαν δια τήν έιτροφη... μεταφορώσιν...
οί δέ μήκοι... έξοποι... «καματερό»

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρώσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Πολλοί... νέοι... καί... παιδιά... μέγλη... έλνικας...
... νύκτα... έν τα... έξοποι... από... ξύλα...
(μέγλη... μορμ... έλά... έξοποι)... καί... μέγλη...
... έξοποι... έξοποι... έξοποι... έξοποι...

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, έξοκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

Από τήν πυράν... τού...
Μ... έξοποι... μεταφέρουν... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερές)

... έξοποι... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...
... έξοποι... καί... έξοποι...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

ἐν τῇ θυρᾷ τῆς 23^{ης}... Παντοῦ καίονται τὰ
υἱαδία τὰ δαυὰ ἐχρησίμευον ἐν τῇ ἐμφο-
ρῇ μελίσσοι καὶ κηλίων (ἐν τῇ ἐμφορῇ τῶν
καματερῶν) . . .

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

πολύ... Πάσχα
τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα . . .

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Νεαροὶ τοῦ χωρίου φτιάσαν μὲ ἄχυρα καὶ πα-
λαιὰ ρούχα τὸ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα τὸ κρεμοῦν
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ μετὰ
ἐν ἑκατέρῃ τὸ καὶ τὸ ὅμοιο πάλιν ἐν ἑκατέρῃ
καὶ ἐν αὐτῇ καὶ πολὺ ἄλλα . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ